

3. Puutuoteteollisuus Toimialaseuranta Q1/2024

Tutkimusyksikkö

3. Puutuoteteollisuus

Sisällysluettelo

3.1. Puutuotteiden valmistus

3.2. Rakennuspuusepänteollisuus

3.3. Huonekalujen valmistus

Puutuoteteollisuus eroaa hieman Tilastokeskuksen toimialaluokituksesta. Tutkimusyksikön luokituksesta puuttuu TOL 17 Paperiteollisuus. Lisäksi tutkimusyksikkö sisällyttää puutuoteteollisuuteen kuuluvaksi TOL 31 huonekalujen valmistuksen.

Toimialat (TOL 2008):

TOL 16.1. Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, olki- ja punontatuotteiden valmistus

TOL 16.2. Rakennuspuusepänteollisuus

TOL 31 Huonekalujen valmistus

Sopimusalat: Mekaaninen metsäteollisuus, Puusepänteollisuus, Hirsitaloteollisuus

3. Puutuoteteollisuus

Puutuoteteollisuus on yksi vientiteollisuuden tukijaloista. Alaan luetaan puutuotteiden ja huonekalujen valmistus. Varsinkin sahatavara ja vaneri ovat maailmanluokan vientituotteita. Vuonna 2022 sen tavaraviennin arvo oli 3,3 miljardia euroa. Tämä on 4 % koko tavaraviennin arvosta.

Puutuotteiden valmistuksen lisäksi metsäteollisuuteen luetaan paperi- ja kartonkituotteiden valmistus. UPM-Kymmene, Stora Enso ja Metsä Group ovat liikevaihdoltaan suurimmat puutuoteteollisuuden yritykset. Samat yritykset ovat myös suurimmat työnantajat. Puutuoteteollisuudessa työskentelee 18 000 tuotannon työntekijää.

Puolet metsien markkinahakkuista menee puutuoteteollisuuden käyttöön. Raakapuuta tuodaan myös ulkomailta. Tarjontaketjun kotimaisuusaste on korkea. Puutuotealalle ovat tyypillisiä suuret suhdannevaihtelut. Alkuvuonna 2024 eletään matalasuhdannetta, jolloin kysyntä on laimeaa ja tuottajahinnat alhaiset.

3.1. Puutuotteiden valmistus (Mika Kärkkäinen)

- Tuotannon vuosimuutos: -10 % (Q4/2022 → Q4/2023).
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -9 % (Q4/2022 → Q4/2023).
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -20 % (Q4/2022 → Q4/2023).
- Vuonna 2023 Suomessa hakattiin 69 miljoonaa kuutiota runkopuuta. Tämä on hieman vähemmän (-9 %) kuin edellisvuonna. Siitä vajaat 30 miljoonaa kuutiota meni puutuoteteollisuuden käyttöön.
- Vuonna 2023 sahatavaraa valmistettiin hieman (-7 %) vähemmän ja vaneria viidennes (-21 %) vähemmän kuin edellisvuonna.
- Metsä Group, UPM-Kymmene ja Stora Enso konsernien toiminta oli kannattavaa vuonna 2023. Jokaisessa näistä yrityksistä on käyty muutosneuvotteluita alkuvuonna 2024.
- Tuotantolaitoksia lopetetaan. Esimerkiksi Metsä Group on ilmoittanut lopettavansa Merikarvian sahan toiminnan kesäkuussa 2024. Työpaikkoja häviää 80.
- Investointejakin on. Esimerkiksi UPM-Kymmene on ilmoittanut investoivansa Juupajoen Korkeakosken sahan modernisointiin. Iisalmen Sahat Oy investoi sahatavaran kuivalajittelu- ja paketointilaitokseen ja varastohalliin sekä sahausprosessin modernisointiin.

3.2. Rakennuspuusepänteollisuus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: ei saatavana
- Rakennusalan ahdinko jatkuu. Erityisesti talorakentamisella menee heikosti. Asuntolainoja on nostettu yhtä vähän viimeksi vuonna 2003. Rakennuslupien määrä väheni ja jatkossa rakennetaan entistä vähemmän.
- Rakentamisen suhdanne ei osoita merkkejä kääntymisestä, vaikka vaihtelua rakentamiseen liittyvien yritysten välilläkin on. Myös suuret, tilauksia saaneet yritykset ovat vuoden 2023 aikana vähentäneet henkilöstöään.
- Esimerkiksi Lappwall Oy:n henkilöstömäärä väheni tilinpäätöstietojen mukaan neljällä henkilöllä.
- Taloustilanne heikentää alan yritysten tuotteiden kysyntää. Uusia tilauksia joudutaan vielä odottamaan. Työntekijöitä on lomautettuna. Yritysjärjestelyjä saatetaan nähdä lisää erityisesti pk-yrityksissä.
- 13 henkilöä työllistävä Iccuna Oy osti Kaustisilla puualumiini-ikkunoita valmistavan Virkkalan puunjalostus Oy:n. Iccuna osti myös alumiini- ja terästuotteita valmistavan tamperelaisen Kometek Oy:n. Yritysostojen jälkeen Iccunan henkilöstömäärä kasvaa 26.

3.3. Huonekalujen valmistus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: -20 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Tuottajahinnat vuosimuutos: +7 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -5 % (Q4/2022 → Q4/2023).
- Huonekalujen valmistukselle vuosi 2023 oli haastava. Rakentamisen ongelmat heikensivät kalusteiden kysyntää. Alkuvuonna 2024 tilanne on jatkunut alavireisenä: tuotanto, liikevaihto ja vienti ovat laskussa.
- Toimialalla on lomautuksia tai lomautusvaroituksia, joista osa on peruuntunut. Joissakin yrityksissä on teetetty ylitöitä, vaikka osa työväestä on ollut lomautettuna. Tämä kertoo siitä, että yrittäjäriskiä on siirretty työntekijöille.
- Martela Oy:n palveluksessa on noin 400 työntekijää, heistä 80 % Suomessa. Yritys on käynyt useita muutosneuvotteluja viime kuukausina. Helmikuussa 2024 yritys ilmoitti vähentävänsä Suomessa 27 työpaikkaa. 18 työntekijää irtisanottiin.
- Kalustevalmistaja Iskun kiinteistöyhtiö hakeutui yrityssaneeraukseen joulukuussa 2023. Tästä johtuen Isku sulkee myymälöitään. Koko Isku-Yhtymä Oy-konsernin nettotulos on viimeisen 10 vuoden aikana ollut voitollinen vain kerran, vuonna 2018.

**Teollisuus
liitto**